

Eesti keele ainevaldkond

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus;
- õpib eakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- õpib tundma eri tekstiliike ja arendab oma loovust;
- arendab analüüsisioskust;
- õpib kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;

Üldpädevused:

- kultuuri ja väärtuspädevus;
- sotsiaalne ja kodanikupädevus;
- enesemääratluspädevus;
- õpi- ja suhtluspädevus;
- ettevõtlikkuspädevus;
- digipädevus.

Ainevaldkonnapädevused:

- kuulamis- ja lugemisoskus;
- eri liiki tekstide mõistmine;
- eri allikatest teabe hankimine ja selle kasutamine;
- eri liiki tekstide koostamine ning oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine; funktsionaalne lugemisoskus;
- suuline ja kirjalik väljendusoskus;
- tekstiloome.

Läbivad teemad

“Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu);
“Väärtused ja kõlblus” (lugemispalad, ilukirjandus, analüüs, arutelu, rollimängud, dramatiseeringud);

„Tervis ja ohutus“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu);

„Kultuuriline mitmekesisus“ (ette)lugemispalad, arutelud, rahvaluule, luuletused, muinasjutud, ajakirjandus, rahvaluulega tutvumine, teatrietenduste ja näituste külastus);

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ (teemakohased tekstid, koostöö, rollimängud, arutelu, loovtöö);

„Teabekeskond“ (meedia kasutus, visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, internetikasutus);

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine).

Lõiming

- *Matemaatika*: mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab tabelit, diagrammi, vastab küsimustele;
- *Muusikaõpetus*: avaldab arvamust kuuldu kohta, jutustab läbielatud sündmusest, esitab lauluteksti peast, vastab küsimustele;
- *Loodusõpetus- ja inimeseõpetus*: mõistab teksti, töötab tekstiga vastavalt juhiste ja vastab küsimustele loetu kohta. Vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi. Avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu, loetu kohta. Loeb ja mõistab geograafilist kaarti, plaani, tabelit);
- *Kunsti- ja tööõpetus*: toimib juhendi järgi, avaldab arvamust loetu/ vaadeldu kohta;
- *Kehaline kasvatus*: tegutseb suulise ja kirjaliku juhendi järgi, vastab küsimustele, kirjeldab nähtut;
- *Võõrkeel*: loeb eakohast teksti, tegutseb suulise juhendi järgi. Loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga. Töötab vastavalt tööjuhendile.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel,

arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

1. suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist;
2. lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist;
3. kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

Õpilasi hinnatakse Elva Gümnaasiumi hindamisjuhendi järgi. Hindamise vormidena kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

Hindamise eesmärgiks on suunata ja soodustada õppimist, kontrollida edasijõudmist.

Kujundav hindamine:

Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut. Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi. Toimub enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamismudeli järgi.

Õpilase arengut võrreldakse õppekavas toodud oodatavate tulemustega ja antakse hinnang.

Õpilased saavad ise anda hinnanguid ja avaldada oma arvamust (enesehindamine) ning anda hinnanguid kaasõpilase töödele. Õpilane saab tagasisidet oma nõrkuste ja tugevuste kohta. Praktiliste tööde puhul ei hinnata ja ei anta hinnanguid ainult töö tulemust, vaid kogu protsessi arvestades.

Hinnatakse ja antakse hinnang õpilaste teadmistele ja oskustele, kuid ei hinnata ega anta hinnanguid õpilase hoiakutele ja väärtustele.

Eesti keele ainekava

1. klass

Maht: 7 tundi nädalas; aastas 245 tundi, sellest 1. tund nädalas loovussuunal draamaõpe.

1. klassi lõpetaja õpitulemused

Suuline keelekasutus:

- eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi;
 - toimib suulise juhendi järgi;
 - kuulab lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause ja jutu sisu;
 - oskab suhtlusolukordades paluda, küsida, tänada, vabandada, selgitada, keelduda;
 - jutustab abistavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust;
 - esitab peast luuletuse või lühiteksti;
- * vastab küsimustele kasutades sobivaid täislauseid ja lühivastuseid.

Lugemine

- loeb eakohast õpitud teksti ladusalt;
- mõistab loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele;
- on lugenud mõnda lasteraamatut ja oskab anda loetule hinnangu (lõbus, tõsine, igav);

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Helide ja häälte ning häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.

Sõnavara arendamine: sõnatähenduste selgitamine, aktiivse sõnavara laiendamine ja rikastamine; lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas peast esitamine.

Lugemine

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord. Trükitähtede tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.

Lugemistehnika arendamine (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine). Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti lugemine. Skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Töö tekstiga: õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Jutustavate luuletuste ja proosateksti ilmikas esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine. Tööjuhendi lugemine ja selle mõistmine. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud).

Kirjutamine

1. klassi lõpetaja õpitulemused

- kasutab õigeid kirjutamisvõtteid;
- teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ja seostatakse;
- suudab kirjutada lihtsama teksti ära kirja veatult;
- täidab õpilaspäevikut, vormistab tööd vihikutes, varustab töö kuupäevaga;

Õppesisu

Kirja eelharjutused joonisel ja ruudulisel paberil ning tahvlil. Muustrite joonistamine. Rütmiharjutused. Kirjutamisasendiga tutvumine. Kirjutusvahendi hoid. Joonistähete kirjutamine. Väikeste ja suurte kirjatähete õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus ning kuupäeva kirjutamine. Teksti ära kirja tahvlilt ja õpikust. Oma kirjavigade parandamine.

Õigekiri

1. klassi lõpetaja õpitulemused

- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikuid, sõna, lauset;
- kirjutab omasõnade algusesse k, p, t;
- kirjutab õigesti lühemaid sõnu ja lauseid;
- kirjutab väitlause lõppu punkti;
- kasutab inimeste, loomade, oma kodukoha nimes suurt algustähte;

Õppesisu

Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lihtlausete moodustamine. tekstiks. Loovtöö kirjutamine pildi, pildiseeria, küsimuste toel. Omakirjutatud teksti

esitamine. Häälik, silp, sõna, lause, tekst. Täis- ja kaashäälikud. Tähed ja tähestik. Täishääliku pikkuse ning täishäälikuühendi märkimine kirjas; sulghäälik omasõnade alguses; k, p, t s-i ja h kõrval. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes. Liitsõna vaatlus ja kasutamine lauses. Tutvumine nimi-, omadus- ja tegusõnadega. Ainsus ja mitmus. 3. pöörde lõpp tegusõnas. Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15-20 sõna). Sõnavara. Lähedase ja vastandtäheandusega sõna.

2. klass

Maht: 7 tundi nädalas; aastas 245 tundi, millest loovussuunal 1 tund draamaõpet.

2. klassi lõpetaja õpitulemused

Suuline keelekasutus

- eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi;
- kuulab õpetaja ja kaaslase eakohast teksti ;
- koostab kuuldu põhjal mõistekaardi;
- kasutab kõnes terviklauseid;
- teab ja leiab vastandtäheandusega ja lähedase tähendusega sõnu;
- väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi ;
- annab edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu;
- koostab jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu;
- vaatlleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi;
- esitab luuletust peast;

Lugemine

- loeb õpitud teksti õigesti, ladiusalt, ilmekalt ja parandab ise oma lugemisvigu;
- mõistab lugedes loetu sisu;
- vastab teemakohastele küsimustele;
- leiab tekstis iseseisvalt vastused küsimustele ja töötab eakohaste tööjuhiste alusel;
- tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna;
- kasutab õpiku sõnastikku sõnade leidmiseks ;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja oskab rääkida loetust.

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Hääliku pikkuste eristamine . Õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; hinnangud tegelastele ja sisule. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Oma arvamuse avaldamine . Teemakohane arutlemine paaris ja rühmas. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste ilmekas peast esitamine.

Lugemine

Lugemistehnika arendamine : oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik. Eri liiki lühitekstide mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes. Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Tekstist õpitavate keelendite ja sünonüümide leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/mõistekaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovimine.

Kirjutamine

2. klassi lõpetaja õpitulemused

- kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid;
- kirjutab vigadeta tahvlilt või õpikust ära kirja ;
- täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut paigutades näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;
- koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate;

Õppesisu

Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine. Kätt ja silmamõõtu arendavad harjutused. Enese ja kaaslaste kirjavigade analüüs. Saavutada esmane kirjutamise tehnika.

Õigekiri

2. klassi lõpetaja õpitulemused

- kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil;
- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täis- ja kaashäälikühendit;
- kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse;
- märgib kirjas õigesti täis- ja suluta kaashäälikuid;
- teab peast võõrtähtedega tähestikku;
- alustab lauset suure algustähga ja lõpetab punkti, hüüu- või küsimärgiga;
- kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes;
- kirjutab õigesti sõnade lõppu • -d (mida teed?), -te (mida teete?), • -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?);
- kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).

Õppesisu

Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja juhendamisel. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi või mõistekaardi abil. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti kaaslastega analüüsimine. Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t, s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted. Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit-, hüüd- ja küsilause). Koma kasutamine liitlauses kirjutamisel et, sest, aga, kuid puhul. Suur algustäht kohanimedes. Sõnade lõpu õigekiri –d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?). ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).

3. klass

Maht: 6 tundi nädalas; aastas 210 tundi

Suuline keelekasutus

- kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;
- vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi;
- avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
- annab arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu/nähtu põhjal skeemi/mõistekaardi;
- jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskaemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu;
- leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;
- esitab luuletust peast;

Lugemine

- loeb ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- vastab suulistele ja kirjalikele küsimustele loetu kohta;
- eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;
- on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
- teab nimetada mõnda lastekirjanikku.

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine. Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. Kuuldu ja nähtu sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine,

küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.

Lugemine

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine). Ladus lugemine. Oma ja kaaslase lugemistehnikale hinnangu andmine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti lugemine. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.

Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, mõistekaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. Loetud raamatust jutustamine, loetule hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.

Kirjutamine

3. klassi lõpetaja õpitulemused

- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- kirjutab vigadeta tahvlilt ja õpikust ära kirja; paigutab teksti korrektselt paberile;
- täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut paigutades näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;
- koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate;

Õppesisu

Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine. Enese ja kaaslaste kirjavigade analüüs. Õpetaja juhendamisel kutse, teate ja õnnitluse kirjutamine.

Õigekiri

3. klassi lõpetaja õpitulemused

- eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;
- märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;
- teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab tähestikulist järjekorda;
- kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning kohanimed;
- piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- kirjutab etteütlemise järgi (30–40 sõna);
- koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid ja ümberjutustusi.

Õppesisu

Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. k, p, t, s-i ja h kõrval. i ja j õigekiri (va võõrsõnades ja tegijanimedes). h sõna alguses. Sulghäälik oma- ja õpitud võõrsõnade alguses. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna. Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus.

Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus). Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.

Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti kirjapanek. Ümberjutustuse ja loovtöö kirjutamine. Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja nähtust kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine. Omakirjutatud teksti analüüsimine kaaslasega.